

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku M. P. K.
przy uczestnictwie I. I. B. K.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 23 maja 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny,

czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestniczka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), o której miały świadczyć widoczne *prima facie*: - brak istnienia w majątku wspólnym podlegających podziałowi składników, które zostały zużyte zgodnie z prawem, tj. na utrzymanie córki stron studiującej w Polsce i za granicą, a także na inne potrzeby rodziny, w tym na naprawienie szkód w majątku wyrządzonych przez wnioskodawcę; - brak rozstrzygnięcia o zgłoszonym przez uczestniczkę roszczeniu o rozliczenie nakładu z jej majątku osobistego na zaspokojenie wspólnego zobowiązania do zwrotu bonifikaty na rzecz Gminy S. w związku ze sprzedażą lokalu nabytego od Gminy; - okoliczności przyznane przez wnioskodawcę wskazujące na jego wieloletnie uzależnienie od alkoholu i pozostawanie na utrzymaniu żony przez czas, gdy nie miał pracy oraz na niszczenie składników wspólnego mienia.

Uczestniczka powołała się także na potrzebę rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego budzącego wątpliwości w orzecznictwie i potrzebę dokonania wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), a dotyczących konieczności rozliczenia w postępowaniu o podział majątku wspólnego bonifikaty podlegającej zwrotowi na rzecz Gminy S. w związku ze sprzedażą lokalu kupionego przez strony od Gminy i spłaconej przez uczestniczkę po ustaniu wspólności ustawowej.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter

rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

W ramach argumentacji odnoszącej się do potrzeby dokonania wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie uczestniczka powołała wyłącznie art. 618 § 1 w zw. z art. 567 § 1 i 3 w zw. z art. 688 k.p.c. i stwierdziła, że - w jej ocenie - sąd powinien w postępowaniu w niniejszej sprawie rozstrzygnąć kompleksowo wszelkie wzajemne roszczenia stron związane z prawem własności, kierując się także ekonomiką postępowania, która wyklucza odsyłanie stron do rozliczeń w odrębnych postępowaniach. Na tej argumentacji w zasadzie wyczerpuje się wywód uczestniczki co do zagadnienia prawnego, które jej zdaniem wymaga rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

Stanowisko Sądów obu instancji co do zasadności dopuszczalności rozliczenia w niniejszym postępowaniu bonifikaty zwróconej przez uczestniczkę Gminie S. w związku ze sprzedażą lokalu nabytego przez strony uprzednio od Gminy, w istocie różniło się, ale istnienia rozbieżności w orzecznictwie sądowym wymagającej zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) nie można wykazywać z odwołaniem się do różnej oceny pewnej kwestii przez sądy pierwszej i drugiej instancji w tej samej sprawie, gdyż sąd drugiej instancji jest powołany do tego, by skorygować błędne stanowisko co do wykładni prawa zajęte przez sąd pierwszej instancji. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy szczegółowo wyjaśnił, z jakich przyczyn w niniejszym postępowaniu nie może być rozliczona wierzytelność o zwrot części bonifikaty, na istnienie której powołała się uczestniczka. Sąd Okręgowy przyjął, że wierzytelność o zwrot bonifikaty powstała 14 lutego 2002 r., a mianowicie w chwili sprzedaży przez małżonków lokalu przed upływem pięciu lat od chwili, gdy kupili ten lokal od Gminy. Uczestnika spłaciła dług wobec Gminy w 2011 r., już po ustaniu wspólności ustawowej z wnioskodawcą, a zatem nie uczyniła nakładu z majątku osobistego na wspólny majątek stron, lecz spłaciła dług własny i wnioskodawcy obciążający ich majątki osobiste. Sąd Okręgowy poddał zresztą w wątpliwość tezę uczestniczki, że na cele spłacenia tego długu użyła tylko własnych środków finansowych, a nie także środków

przekazanych jej przez wnioskodawcę. Stanowiska tego uczestniczka nie zwalcza z odwołaniem się do argumentacji jurydycznej, ale ze wskazaniem na argumenty celowościowe i ekonomię postępowania. Zarazem jednak w odniesieniu do tego samego elementu rozliczeń uczestniczka sformułowała tezę o oczywistym naruszeniu prawa w związku z odmową rozliczenia w niniejszym postępowaniu długu obciążającego strony. W zakresie tej argumentacji wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest dotknięty błędami logicznymi, gdyż albo art. 618 § 1 w zw. z art. 567 § 1 i 3 w zw. z art. 688 k.p.c. nie poddają się różnej wykładni i wówczas można mówić o ich oczywistym, widocznym *prima facie* naruszeniu przez Sąd Okręgowy, co odpowiada przesłance oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, albo są przepisami wywołującymi wątpliwości i wymagającymi wyjaśnienia, co odpowiada przesłankom sformułowanym przez ustawodawcę w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Pozostałe zarzuty przytoczone przez uczestniczkę w uzasadnieniu wniosku o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie mają związku z wykładnią prawa, lecz stanowią jej polemikę z ustaleniami faktycznymi przyjętymi za podstawę rozstrzygnięcia oraz z oceną dowodów, która do nich prowadziła. W świetle art. 398³ § 3 k.p.c. zarzuty skargi kasacyjnej nie mogą być wymierzone wprost w ustalenia faktyczne i ocenę dowodów zebranych w sprawie, a Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej także byłby nimi związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Trzeba odnotować, że Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie, niezależnie od poczynienia ustaleń na temat nałogów wnioskodawcy, bardzo skrupulatnie wskazał, w jaki sposób przekładało się to na jego funkcjonowanie zawodowe, określił, jakie wynagrodzenie osiągał wnioskodawca, gdy panował nad uzależnieniem i przytoczył też okoliczności wskazujące na to, że uczestnika raczej ukrywała jego nałóg niż wspierała wnioskodawcę w walce z nim.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 7 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 8 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265), orzeczono jak w postanowieniu.

jw